

“farsante”, que soc un d'aquells “dioses” de qui parlava el Dr. Negrín. I soc separatista militant d'ara i d'abans del 1936!. I gairebé tots els separatistes a la guerra hi ferem papers més lluits que el meu.

Ara és l'hora que pensem si aquella sang i aquells dolors no foren malta guanyats i si no hauria valgut més emprar-los en una guerra contra l'Es-

panya de tots els colors, puix que tots ens odien i nosaltres no els podem pas tenir millors sentiments.

Si un retret es pot fer als catalans és d'haver-se deixat ocupar la Pàtria per l'exèrcit espanyol de Negrín, després no hi tenen cap culpa si l'invasor republicanò-comunista cedia el terreny a un altre exèrcit d'ocupació més odiós encara, el monàrquico-feixista.

I ara, per acabar, m'agradaria saber, senyor P. A. que amb ma invisible i covarda escriviu grolleries als separatistes catalans, si és aquest tot el servei que heu prestat a la causa de la Democràcia, a la qual s'ha sumat amb gest magnífic el poble de Cuba, que un dia fou germà nostre en esclavitud.

Mèxic, D.F., agost del 1942.—

JOSEP M. MURIA.

A tot català que senti per Catalunya ha de botre-li el cor en arribar aquest mes. Perquè si bé és veritat que sempre ha de recordar que la terra que ell estima resta encara esclava, en arribar el mes de Setembre ha de recordar la gesta heroica en que el poble català defensà, amb totes les seves forces, les seves llibertats. I és precisament en els moments actuals, amb la humanitat abrindada per una foguera de pólvora i un espetec de metralla, que es juga la llibertat dels homes i dels pobles, quan els catalans hem de sentir-nos més orgullosos d'aquells antecessors nostres que sapigueren defensar, fins l'últim moment, els drets de Catalunya a governar-se lliurement. Ara mateix, fa un any que començà el setge de Leningrado. Fa poc que sapiguérem de la caiguda de Sebastopol després d'un llarg assetje i això, avui, tractant-se de nacions que estan preparades per una veritable lluita, amb tots els elements de guerra, fa créixer immensament el valor d'aquells defensors de Catalunya que lluitant sense elements adients i tenint-se-les d'haver amb els exèrcits castellans i francesos, amb un percentatge molt superior de forces, es sostingueren en el cap i casal de Catalunya per espai de tretze mesos consecutius i no es rendiren fins que ja no hi havia res que menjar, no tenien bales i gairebé no hi havien homes que poguessin empunyar el fusell.

Això succeïa el 1714, en aquell onze de setembre quan caigué embolcallat amb la bandera de la ciutat, son Conseller en Cap, Rafel de Casanova, que les generacions novelles han aixecat com a símbol de l'esperit de revolta contra el domini estrany, tot honorant en son record el dels catalans que,

SETEMBRE

fent honor a nostra raça, sapigueren defensar, fins a l'esgotament, la dignitat del nostre poble i les llibertats dels catalans.

Més els anys han passat i Catalunya resta encara esclavitzada. En el moment present, més humiliada que en cap altre; més vexada i més oprimida pels qui representant l'odiós totalitarisme tracten de posar sota sa petja, roja de sang dels seus crims, als homes i als pobles lliures que no poden conformar-se a una submissió humiliant.

¿Què han fet i què fan els fills de Catalunya que encara no han pogut rompre els grillons que els encadenen a aquells mateixos opressors que en el 1714 cremaren nostres furs i nostres lleis? ¿Què han fet? Fora dels veritables patriotes que sempre han sostingut la necessitat de lluita per tal d'alliberar a nostra terra, els altres no han fet més que jugar a la política, uns de cara a Rússia, altres de cara a Alemanya y tots plegats de cara a Espanya, però mai de cara a Catalunya; ben al contrari, ajupint el nostre poble als peus de l'opressor amb tal que poguessin seguir gaudint d'una bona menjadora i bones pessetes per disbauxar. Aquesta fou la política dels dirigents de tots els partits que, explotant el nom de Catalunya, no solament no feren res per encaussar el nostre problema pel camí de la seva alliberació, sinó que no tingueren tan poc el braó i el coratge per a protestar i refusar aquell Estatut que “com os per entretenir el gos” els hi imposaren els senyors de Madrid a aquells mateixos que havien signat el rebre-

gat pacte de San Segastián. Que sapiguem, sols hi hagué un home que fes constar la seva protesta en aquells moments trascendentals de la vida catalana. En Carrasco i Formiguera, que pagà la seva dignitat i el seu amor a Catalunya amb la seva vida, en caure sota el plom enemic a la presó de Burgos, sèu màxima del “failangisme” espanyol.

¿Què fan ara? Una gran part dels catalans han reaccionat. En una de ses lletres, ens deia el malhaurat Francese Macià —que avui agafen, també, com a bandera els catalans descastats—quan ens queixavem de la indiferència del poble català per reconquerir la seva independència: “manca el fet de sang”. I sembla que la sang vessada a torrentades en les riberes de l'Ebre i en pobles i ciutats de Catalunya, ha fet deixondir a una gran majoria de fills de Catalunya que creuen que és arribada l'hora de fer un “va-i-tot” per assolir el restabliment absolut de la personalitat de Catalunya. En aquests últims anys, des del 1931, quan Macià proclamà la República Catalana, passant pel 6 d'octubre i fins arribar a l'anorreament de Catalunya per les allaus del nazi-feixisme-falangisme, i, darrerament l'afussellament de Lluís Companys pel fet d'ésser el President de la Generalitat de Catalunya, n'han passades moltes de coses que han palesat, de manera indubitable, que l'únic camí que hem d'adoptar els catalans és el que ens condueix a la re-instauració de la República Catalana. Sembla doncs que hauria d'ésser ara, quan és ben palés que tant els monàrquics, com els republicans i fins els socialistes i comunistes espanyols, tots són uns, quan es tracta d'agavellar a Catalunya. “Hermanos”